Quickscans amendementen wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen (36151)

Toeslagen heeft de ingediende amendementen bij het wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen met een quickscan beoordeeld. In onderstaande quickscans zijn de voorlopige inschattingen van uitvoeringsgevolgen weergegeven. Voor aangenomen amendementen zal op een later moment, na de stemmingen, een uitvoeringstoets worden opgesteld.

Amendement	Beoordeling	Invoeringsmoment & eindoordeel
36151, nr. 10 Omtzigt en Leijten (niet slechts door middel van een notariële akte of rechterlijke uitspraak kunnen aantonen van informele schulden)	*Interactie burgers/bedrijven* Geen impact voor Toeslagen. Toeslagen voert deze regeling zelf niet uit. Sociale Banken Nederland (SBN) is gemandateerd door Toeslagen om deze regeling uit te voeren. SBN dient de impact te bepalen. *Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid* Geen impact voor Toeslagen. Toeslagen voert deze regeling zelf niet uit. Sociale Banken Nederland (SBN) is gemandateerd door Toeslagen om deze regeling uit te voeren. SBN dient de impact te bepalen. *Complexiteitsgevolgen* Geen impact voor Toeslagen. Toeslagen voert deze regeling zelf niet uit. Sociale Banken Nederland (SBN) is gemandateerd door Toeslagen om deze regeling uit te voeren. SBN dient de impact te bepalen. *Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen* Geen impact voor Toeslagen. Toeslagen voert deze regeling zelf niet uit. Sociale Banken Nederland (SBN) is gemandateerd door Toeslagen om deze regeling uit te voeren. SBN dient de impact te bepalen.	Nader te bepalen door Sociale Banken Nederland (SBN).

Amendement	Beoordeling	Invoeringsmoment & eindoordeel
36151, nr. 11 Omtzigt en Leijten (compenseren van 'werkelijke' immateriële schade met 'ten minste' 500 euro per half jaar)	*Interactie burgers/bedrijven* Met de huidige regeling wordt door standaard een forfaitair bedrag te geven van 500 euro per half jaar, geprobeerd om de ouder zoveel mogelijk duidelijkheid te geven waar deze in beginsel aan toe is en om zo spoedig mogelijk over te kunnen gaan tot uitbetaling. Wanneer de ouder van mening is dat dit onvoldoende is, kan deze nader worden beoordeeld door de commissie werkelijke schade (CWS). Door te stellen dat UHT de *werkelijk* immateriële schade zal gaan vergoeden, weet de ouder niet wat deze kan verwachten. Het is niet goed mogelijk om op voorhand duidelijke kaders te schetsen waar een ouder in deze recht op heeft. Dit leidt naar verwachting tot veel onbegrip en tot vele vragen van gedupeerden en additionele bezwaren en beroepen. Tevens zal de beoordeling van alle reeds behandelde zaken moeten worden herzien en zal de doorlooptijd van de integrale beoordeling van ouders veel langer in beslag nemen. Daarvoor zal opnieuw contact moeten worden gezocht met ouders die reeds dachten een hoofdstuk afgesloten te hebben. Aanvullende moeilijkheid is dat veel van deze ouders inmiddels geen begeleiding meer ontvangen van een persoonlijke zaakbehandelaar. Dit zorgt voor onrust bij ouders en aanvullende vragen, bezwaren en beroepen. Dit betekent dat groepen ouders langer zullen moeten wachten totdat ze beoordeeld kunnen worden Dit zorgt voor een oplopende werkvoorraad bij UHT. Hierdoor zal ook de beoordeling van andere ouders vertraging oplopen. *Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid* Vaststelling van de *werkelijke* immateriële schade is zeer arbeidsintensief en in sommige gevallen zelfs onmogelijk vast te stellen. UHT beschikt niet over de benodigde gegevens en zullen dus aanvullend moeten worden opgevraagd bij ouders. Dit verhoogt de regeldruk bij de ouder en doet de kans op oneigenlijk gebruik van de regeling toenemen. Doordat de doorlooptijd van behandeling en het aantal bezwaren en beroepen naar verwachting toenemen, zullen steeds meer verzoeken niet binnen de gestelde wettelijke termijnen kunnen worden behandeld. Dit zorgt naar verwachting voor een verdere toename van ouders die een stap naar de rechter maken en ingebrekestellingen en dwangsommen tot gevolg. Hierdoor zal de hersteloperatie in zijn geheel verdere vertraging oplopen. *Complexiteitsgevolgen* Momenteel is de integrale beoordeling er niet op gericht om de *werkelijke* immateriële schade te beoordelen en te vergoeden. Het toevoegen van deze taak maakt de beoordeling van individuele aanvragen substantieel complexer. Zoals aangegeven is het niet goed mogelijk vooraf heldere	Niet uitvoerbaar zonder dat de hersteloperatie grote vertraging oploopt; het is daarbij zeer onwaarschijnlijk dat voor iedere gedupeerde exact in kaart kan worden gebracht wat de geleden schade is.

kaders te schetsen waar een ouder recht op heeft, hiervoor is individueel maatwerk noodzakelijk. Zo blijkt ook uit ervaringen van de Commissie Werkelijke Schade (CWS). Het is uitvoeringstechnisch nagenoeg onmogelijk om van de behandelaren van UHT te verwachten dat zij deze taak op zich kunnen nemen.

Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen
De expertise is niet in huis om *werkelijke* immateriële schade te kunnen beoordelen en vergoeden. Aanvullend neemt de hoeveelheid werkzaamheden hiermee significant toe. Hiervoor zouden substantiële aantallen extra medewerkers moeten worden geworven in een krappe arbeidsmarkt Om de regeling door te voeren is een IV-aanpassing vereist in de compensatietool. Gezien het volle IV portfolio zullen andere zaken moeten wijken om deze aanpassing mogelijk te maken. Ook zou de aanpassing een grote inspanning vragen van de UHT-betaalteams bij CAP, waardoor reguliere betalingen vertraging oplopen.

Amendement		Invoeringsmoment & eindoordeel
36151, nr. 12 Omtzigt en Leijten (voor schrijnende gevallen laten gelden van de bijzondere tegemoetkoming in de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget)	*Interactie burgers/bedrijven* Naar verwachting zullen niet meer mensen een beroep op de regeling doen. *Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid* De afbakening van het criterium "bijzonder schrijnend" ten overstaan van "schrijnend" zal naar verwachting geen grote impact op de handhaafbaarheid of fraudebestendigheid hebben. In principe worden ouders binnen de huur-, zorgtoeslag en kindgebonden budget onder specifieke gevallen tegemoet gekomen middels de bestaande vangnetbepaling. De criteria zullen hierdoor in principe niet wijzigingen. *Complexiteitsgevolgen* Geen impact verwacht. *Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen* De verzoeken zullen zoals nu ook het geval is handmatig worden behandeld. Naar verwachting is niet meer personele inzet benodigd. Indien wel additionele inzet nodig is, gaat het ten koste van bestaande werkzaamheden.	Uitvoerbaar per: 1 november 2022.

Amendement	Beoordeling	Invoeringsmoment & eindoordeel
36151, nr. 13 Omtzigt en Leijten (lid 1 duidelijk maken dat het wetsvoorstel niet wordt ingediend vanwege institutionele vooringenomenheid, maar vanwege het structureel overtreden van de wet) lid 2 anders geformuleerde uitsluitingsclausule)	*Interactie burgers/bedrijven* Met het bestaande eerste lid wordt getracht de bestaande beleidspraktijk te codificeren. Met de wijzigingen zoals voorgesteld in het amendement wordt de grondslag voor de uitvoering gewijzigd. Dit betekent dat het bestaande toetsingskader op basis van andere uitgangspunten wordt gehanteerd waardoor dit grote gevolgen heeft voor de bestaande hersteloperatie waar tot nu toe de afbakening van commissie Donner leidend is geweest. Het voorgestelde tweede lid heeft een anders geformuleerde (mogelijk minder strikte) uitsluitingsclausule ten aanzien van wanneer iemand *niet* in aanmerking komt voor compensatie. Dit kan betekenen dat meer personen alsnog in aanmerking komen voor compensatie. Zo ja, bestaat het risico dat bij personen die reeds zijn afgewezen opnieuw zouden moeten worden beoordeeld of zij niet alsnog in aanmerking zouden komen. Dit betekent een enorme inspanning in de communicatie en dienstverlening naar deze groep. *Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid* De mogelijk andere uitsluitingsclausule cf. lid 2, zou kunnen betekenen dat ouders voor wie reeds is vastgesteld dat ze niet in aanmerking komen voor compensatie, opnieuw beoordeeld moeten worden. Dit zou een enorme inspanning betekenen voor de reeds overbelaste herstelorganisatie. De hersteloperatie als geheel loopt dan verdere vertraging op. Dit wordt in de praktijk niet uitvoerbaar geacht. *Complexiteitsgevolgen* Als gevolg van de aanpassing van het eerste lid zullen in potentie alle nog lopende zaken aan de hand van de nieuwe grondslagen dienen te worden beoordeeld. Dat geldt ook voor al afgesloten zaken, in het bijzonder bij afwijzingen als ouders zich er op beroepen op grond van de nieuwe grondslagen alsnog voor compensatie in aanmerking te komen. Mocht, in verband met de mogelijk andere uitsluitingsclausule cf. lid 2, de reeds afgewezen groep opnieuw moeten worden beoordeeld, dan leidt dit tot een forse toename in de complexiteit met alle risico’s van dien.	Niet uitvoerbaar gezien de impact op de gehele uitvoering.

Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen
Het beoordelen van een grote hoeveelheid zaken aan de hand van nieuwe wettelijke grondslagen van het eerste lid brengt een aanzienlijke belasting met zich en leidt naar verwachting tot verdere vertraging van de hersteloperatie.

Ten aanzien van het voorgestelde tweede lid kent het amendement op meerdere punten afwijkende bepalingen van het huidige wetsvoorstel. Het laat zich moeilijk inschatten wat daar de exacte consequenties van zijn. Waar de wijziging ten aanzien van de toevoeging van het eigen handelen of nalaten in lijn lijkt te zijn met het huidige voorstel, is dat onzeker voor andere toevoegingen. Zo wordt voorgesteld de term "nadeel" toe te voegen, terwijl de beoordeling daarvan geen onderdeel uitmaakt van de integrale beoordeling. Daarnaast wordt voorgesteld om toe te voegen dat de geleden financiële schade of nadeel "in overwegende mate" te wijten is aan ernstige tekortkomingen. Het begrip tekortkoming is een vervanging van het voorgestelde onregelmatigheden. Er ligt geen duidelijke toelichting op die aanpassingen. Daarmee is het voorstel met dermate veel onzekerheden omgeven, dat terdege rekening gehouden moet worden gehouden met enorme uitvoeringsconsequenties.

Mocht, in verband met de mogelijk andere uitsluitingsclausule, de reeds afgewezen groep opnieuw moeten worden beoordeeld, dan leidt dit tot extra personele inspanning. Ook moeten mogelijk systemen worden aangepast. Dit zou dan, gezien het volle IV-portfolio, zelfs ten koste kunnen gaan van tijdige implementatie van reeds geplande voorstellen.